

Turvallisuusohje - malliasiakirja (ID430)

- Info 14.5.2025
- Suunnitteluverkko 22.5.2025

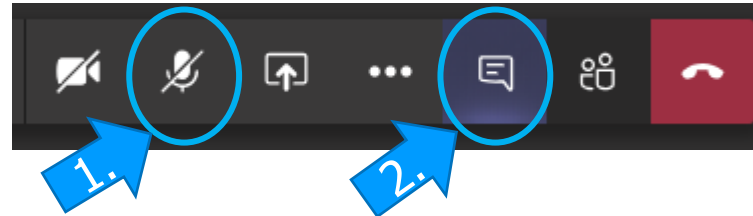
Risto Lappalainen, Mari Ranttila

Väylävirasto

Koulutuksen käytännön ohjeita

1. Huomioithan muut osallistujat varmistamalla, että **mikrofonisi on äänettömällä**.
2. Luennoitsijalle esitettäviä **kysymyksiä** voi kirjata luennon aikana viesti-kenttään.

- **Aineisto** lisätään Väyläviraston tapahtumasivustolle <https://vayla.fi/tietoa-meista/ajankohtaista/tapahtumat>

Sisältö

- Mistä malliasiakirjan löytää ja mihin sitä voi käyttää?
- Päivitystyön tavoitteet
- 3 Tilaajan turvallisuuden vastuuhenkilöt ja turvallisuustavoitteet
- 4 Liikenne- ja työturvallisuusvaatimukset
- 5 Toimeksiannon vaara- ja häirtatekijät, turvallisuussuunnittelu ja onnettomuuksiin varautuminen
- 6 Työmenetelmäkohtaiset turvallisuusvaatimukset ja menettelyohjeet

Mistä malliasiakirjan löytää ja mihin sitä voi käyttää?

Turvallisuusohje liitetään niihin toimeksiantoihin, joissa tehdään töitä maastossa joko suunnitteluhankkeen aikana tai erillisinä toimeksiantoina, mm.

- maastokatselmuksiin/-käynteihin
- mittaustöihin
- suunnittelutöihin
- tarkastustöihin
- ympäristötutkimustöihin
- inventointitöihin
- maaperätutkimuksiin (Huom! Koneellisesti tehtävät työt ---> VNa 205/2009)
- maastomittauksiin

Huomioitavaa:

- Turvallisuusohje laaditaan toimeksiantokohtaisesti (Työturvallisuuslainsäädäntö)

The screenshot shows a web interface for document management. At the top, there are buttons for 'Rajaa' (Filter) and 'Poista rajaukset' (Remove filters). Below this is a 'Kategoriat' (Categories) section with a list of categories and their expand/collapse status:

Kategoriat	Status
Asiantuntijapalvelut	-
Hoito ja käyttö	+
Korjaus	+
ICT-palvelut	-
Investointien toteutus	+
Suunnittelu	-
Yleis- tie- ja ratasuunnittelu	-
Rakentamissuunnittelu	-
Teettämisen- ja hankintapalvelut	+
Tekniset järjestelmät ja laitteet	+
Tietojärjestelmät ja -palvelut	+
T & K	-
Yhteiset malliasiakirjat	+

Below the categories, there are two sections of attachments:

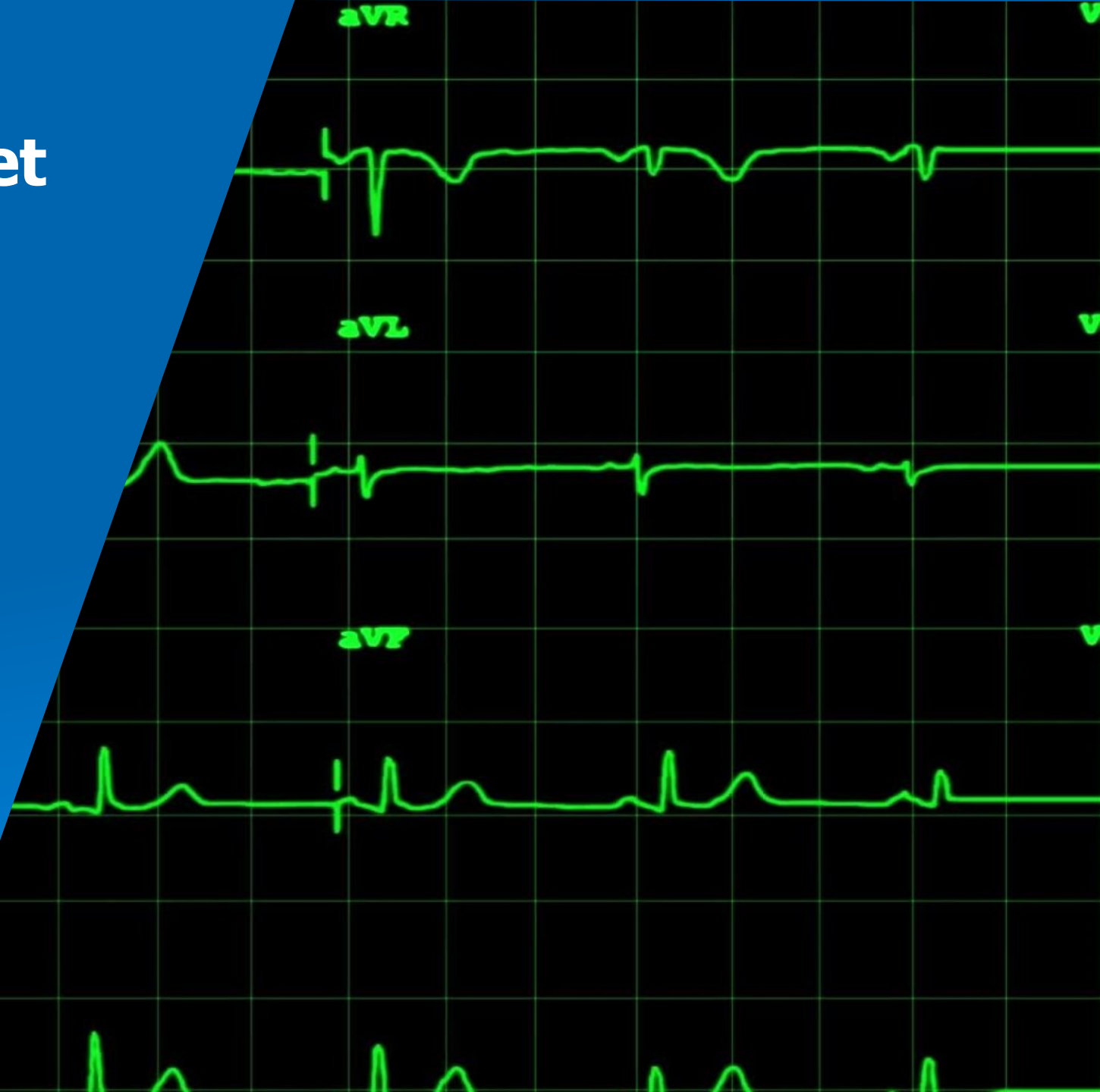
- Tarjouspyynnön liiteaineisto**
 - [Liite B1 Avainhenkilöluettelo.docx](#)
 - [Liite B2 Henkilöreferenssilomake.docx](#)
 - [Projekti- ja laatusuunnitelma](#)
 - [Liite C 1-6 Tarjouksen hintalomake.xls](#)
- Kaupalliset asiakirjat**
 - [Suunnittelun sopimus](#)
 - [Tehtävämäärittely, yleissuunnittelu](#)
 - [Tehtävämäärittely, tiesuunnittelu](#)
 - [Tehtävämäärittely, ratasuunnittelu](#)
 - [Tehtävämäärittely Tien rakentamissuunnittelu](#)
 - [Tehtävämäärittely, radan rakentamissuunnittelu](#)
 - [LiiteX_Tiedonhallintasuunnitelma_SUUNNITTELU.docx](#)
 - [Tarjousten valintamenettely, suunnittelu](#)
 - [Tarjouksen laadun arviointiperusteet, suunnittelu](#)
 - [Osaamis- ja pätevyysvaatimukset, suunnittelu](#)
 - [Turvallisuusohje](#)

Päivitystyön tavoitteet

- Tunnistettu tarve maastomittaustöiden turvallisuusasioille
- Selkeämpi mallipohja --> helpompi käyttää
- Huomioidaan eri väylämuodot

Työryhmä:

- Risto Lappalainen, Väylävirasto
- Mari Ranttila, Väylävirasto
- Elyistä nimetyt henkilöt (Mira Aaltonen, Iris Terävä, Antti Laine, Jouni Heikkilä)

Luku 3

Tilaajan turvallisuuden vastuuhenkilöt ja turvallisuustavoitteet

Väylävirasto
Trafikledsverket

3.1 Tilaajan turvallisuuden vastuuhenkilöt

Ohje:

Kuvataan tilaajan turvallisuuden vastuuhenkilöt.

Turvallisuuskoordinaattorin nimeämisestä on kerrottu Turvallisuusmenettelyjen käsikirjassa (VO12/2024).

[VE1] Tilaajan turvallisuustehtäviä hoitaa:

- Tilaajan projektipäällikkö: Nimi, yritys, yhteystiedot

3.2 Tilaajan turvallisuustavoitteet

Ohje:

Kuvataan tilaajan konkreettiset turvallisuustavoitteet (esim. nolla tapaturmaa -ajatteluun liittyen), mikäli niitä on asetettu.

[VE1] Viittaus sopimukseen

[VE2] Tilaajan asettamat turvallisuustavoitteet:

- työn aikana ei tapahdu työtaturmia
- työstä ei aiheudu liikennehäiriöitä, onnettomuuksia tai vaaratilanteita
- turvallisuushavainnot tehdään aktiivisesti

Muutokset

- Ohjelaatikosta siirretty tekstejä osaksi asiakirjaa
- Vaihtoehtoisia (VE) tekstejä selkeytetty
- Tavoitteisiin lisätty mm. turvallisuushavainnot

Huomioitavaa:

- Turvallisuuskoordinaattori (ja sijainen) nimetään VNA 205/2009 mukaisesti töihin esim. kairaukset

Luku 4

Liikenne- ja työturvallisuusvaatimukset

4.1 Luvat ja ilmoitukset

Ohje:

Kirjataan palveluntuottajan velvollisuuksiin kuuluvat haettavat luvat ja tehtävät ilmoitukset.

- Valitse VE1, jos kyseessä on yleis-, tie- tai ratasuunnitelman aikainen maastotyö
- Valitse VE2, jos kyseessä on mm. rakentamissuunnitelman aikainen maastotyö (tiealueen/haltuunotoalueen ulkopuolella)
- Valitse VE3, jos kyseessä on maastokatselmus

Jokaisenoikeudella saa liikkua muiden omistamilla alueilla, kunhan ei aiheuta haittaa tai vahinkoa eikä mene kotirauhan suojan piiriin kuuluvalla piha-alueelle. Tällaiseen liikkumiseen ei tarvita maanomistajan lupaa tai suostumusta. Kuvattu tarkemmin Suomen ympäristökeskuksen raportissa 43/2023

”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi, Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle” (s. 89):

<https://helda.helsinki.fi/items/d2c3ab28-1ebe-42a0-9712-0da31675578f>

Tiealueella tarvittavat luvat ja ilmoitukset:

- Jos tilaajana Väylävirasto (tienpito) tai ELY-keskuksen L-vastuualue, tiealueella työskentelyyn ei tarvita erillistä lupaa. Lupa sisältyy toimeksiantoon. (valitse VE1)
- Jos tilaajana joku muu organisaatio kuin Väylävirasto (tienpito) tai ELY-keskuksen L-vastuualue, palveluntuottajan tulee hankkia tienpitäjän vaatimat luvat liittyen työskentelyyn tiealueella. (valitse VE2)

Muutokset

- Lisätty vaihtoehtoisia tekstejä (VE) tiealueella tehtävien töiden lupiin ja ilmoituksiin.

Huomioitavaa:

- Maastokäynnit: ei tarvita lupaa tiealueella työskentelyyn

Luku 4

Liikenne- ja työturvallisuusvaatimukset

4.2 Tiedottaminen

Ohje:

Maastokatselmukset

Maastokatselmuksista ei tarvitse laatia tiedotetta (Valitse VE1).

Jos liikutaan asutuksen läheisyydessä, on hyvä käytäntö tiedottaa asukkaita. Tiedotteessa on hyvä esittää mm.:

- mihin toimeksiantoon maastotyöt liittyvät
- projektin vastuuhenkilöt (konsultti ja tilaaja) ja heidän yhteystietonsa

Maastotutkimukset

Ennen tutkimusten aloittamista on hyvä tiedottaa alueen maanomistajia erillisellä tiedotekirjeellä kuu-
lutustekstiä hyödyntäen.

4.3 Ilmoittautuminen ja perehdyttäminen

Ohje:

Yhteisellä rakennustyömaalla, eri urakoitsijoiden toimesta suoritettavien samanaikaisten tai peräkkäis-
ten töiden/ työvaiheiden turvallisuudesta vastaa päätoteuttaja. Palveluntuottajan tulee ilmoittautua
alueella toimivalle päätoteuttajalle ennen töiden aloittamista.

Päätoteuttajalla tarkoitetaan radan kunnossapitäjää, maanteiden hoitourakoitsijaa, väylänhoitoura-
koitsijaa tai muuta erillistä urakkaa, jolle päätoteuttajavastuu on siirretty.

Kuvataan perehdyttämiskäytännöt sekä päätoteuttajan ja työnantajien velvoitteiden osalta.

Muutokset

- Selkeytetty maastokatselmuksien ohjeistusta
- Siirretty ohjelaatikon tekstiä malliasiakirjaan
- Luku 4.3 sisältää aiemmat luvut 4.3 Yhteensovitusvelvollisuudet ja 4.7 Perehdyttäminen
- Päätoteuttaja kuvauksia on täsmennetty
- Lisätty vaihtoisia tekstejä (VE)

Huomioitavaa:

- Maastokäynneiltä ei tarvitse laatia tiedotetta
- Jos alueella yhteinen rakennus- tai kunnossapitotyömaa, ilmoittaudu päätoteuttajalle.
 - MHU-urakoitsija päätoteuttaja (urakkaan kuuluvien töiden osalta).

Luku 4

Liikenne- ja työturvallisuusvaatimukset

Väylävirasto
Trafikledsverket

4.4 Turvallisuuspätevydet

Ohje:

Väylämuotoista tekstien osalta tulee huomioida kaikki ne väylämuodot, joissa työtä tehdään.

Turvallisuusohjeen laatijan tulee poimia Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset - ohjeesta toimeksiantoon liittyvät vaadittavat turvallisuuspätevydet.

Muita turvallisuuspätevyksiä esim.

- Ratikkaturva-koulutus (Tampereen Raitiotie Oy:n järjestämä koulutus raitiotien läheisyydessä työskenteleville)
- Pääkaupunkiseudun katutyöt -koulutus

4.5 Henkilötunniste, -suojaimet ja varoitusvaatetus

Ohje:

Noudatetaan *Turvallisuusmenettelyjen käsikirja* -ohjetta.

Noudatetaan asetusta VNA henkilösuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 427/2021. Liikennealueilla työskenneltäessä tulee ottaa huomioon varoitusvaatetuksesta annetun standardin SFS-EN ISO 20471 vaatimukset.

Varoitusvaatetuksena on oltava vähintään varoitusliivi (standardin SFS-EN ISO 20471 vaatimukset täyttävä). Muiden henkilösuojainten valinta tehdään työn ja kohteen vaarojen tunnistamisen ja riskien arvioinnin perusteella.

Veronumerollinen henkilötunniste pitää olla henkilöillä, jotka työskentelevät tai liikkuvat VNA 205/2009 mukaisella rakennustyömaalla (esim. investointihankkeiden alueella liikkuvat, konekairaus-työt).

Muutokset

- Lukujen järjestys muuttunut (aiemmin 4.6 ja 4.8)
- Selkeytetty ja ajantasaistettu sisältöä

Huomioitavaa:

- Henkilötunnisteen tulee olla kuvallinen ja veronumerollinen VNA 205/2009 mukaisissa töissä tai liikuttaessa rakennustyömaa-alueella

Luku 4

Liikenne- ja työturvallisuusvaatimukset

Väylävirasto
Trafikledsverket

4.6 Turvallisuuspalaverit

Ohje:

Tähän kirjataan menettelyt, kuinka turvallisuusasioita käsitellään toimeksiannon aikana pidettävissä kokouksissa sekä yhteensovituspalavereissa. Käytäntöjä on kuvattu *Turvallisuusmenettelyjen käsikirja* -ohjeessa.

Turvallisuuden aloitus- ja päätöspalaverin voi pitää erillisinä kokouksina tai muun kokouksen yhteydessä tai asiat voi käsitellä sähköpostitse.

Turvallisuuden aloitus- ja päätöskokouksen malliasiakirjapohjat löytyvät Hankinnan ohjeistuspalvelusta.

4.7 Turvallisuuspoikkeamat ja -havainnot

Ohje:

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa turvallisuuspoikkeamista ohjeen "Turvallisuuspoikkeamien ja -havaintojen ilmoittaminen ja käsittely" mukaisesti.

Muutokset

- Lukujen järjestys muuttunut (aiemmin 4.9 ja 4.10)
- Selkeytetty ja ajantasaistettu sisältöä

Huomioitavaa:

- Turvallisuuspalaverin voi pitää muun kokouksen yhteydessä tai asiat voi käsitellä esim. sähköpostitse
- TUTKA/HARJA lisätty

Luku 4

Liikenne- ja työturvallisuusvaatimukset

Väylävirasto
Trafikledsverket

4.8 Toimeksiannon tiedonhallinta

Ohje:

Kirjataan palveluntuottajalle asetut tiedonhallinnan vaatimukset turvallisuustiedon osalta tai viitataan asiakirjaan, jossa vaatimukset on esitetty.

Kuvataan, miten toimeksiannossa toimitaan turvallisuuteen liittyvän aineiston tiedonhallinnan osalta.

Muutokset

- Luvun järjestys ja nimi muuttunut (aiemmin 4.13 Turvallisuustiedon hallinta ja raportointi)
- Selkeytetty ja ajantasaistettu sisältöä

Huomioitavaa:

- Toimeksiannon tiedonhallintaa koskevat vaatimukset ohjaa myös turvallisuustiedon tallentamista

Luku 5

Toimeksiannon vaara- ja haittatekijät, turvallisuussuunnittelu ja onnettomuuksiin varautuminen

Ohje:

Luetellaan suunnittelualueella ja sen läheisyydessä olevat kohteet ja mahdolliset vaara- ja haittatekijät, jotka tulee huomioida työ- ja liikenneturvallisuuden näkökulmasta toimeksiannossa. Huomioidaan mm. aikaisemmassa vaiheessa tehdyt riskiarvioinnit tämän asiakirjan lähtötietoina.

Työhön liittyvät vaara- ja haittatekijät tulee tunnistaa ja arvioida aina (Työturvallisuuslaki 738/2002).

Jos toimeksianto kuuluu valtioneuvoston asetuksen VNA 205/2009 liitteen 2 mukaisia vaarallisia töitä, tulee palveluntuottajan laatia kirjallisina vaarallisten töiden työvaihekohtaiset suunnitelmat.

5.1 Turvallisuussuunnitelma ja riskienhallintasuunnitelma

Ohje:

Turvallisuusohjeen liitteeksi lisätään riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallintasuunnitelma voidaan laatia Väyläviraston riskienhallinnan tietojärjestelmässä (TUTKA) tai Väyläviraston ohjeluetelosta löytyvällä riskienhallintasuunnitelma-lomakkeella.

Tilaaaja kirjaa riskienhallintasuunnitelmaan tunnistamansa vaaratekijät, palveluntuottaja täydentää vaaratekijöitä, arvioi riskit ja määrittelee riskienhallintatoimenpiteet. Palveluntuottaja laatii turvallisuussuunnitelman riskienarviointiin perustuen.

Muutokset

- Siirretty ohjelaatikon tekstiä malliasiakirjaan (mm. listaus vaaraa aiheuttavista tekijöistä)
- Luvun 5.1 järjestys muuttunut (aiemmin 4.4)
- Ohjelaatikko lisätty
- Selkeytetty ja ajantasaistettu sisältöä

Huomioitavaa:

- Työhön liittyvät vaara- ja haittatekijät tulee tunnistaa ja arvioida aina (Työturvallisuuslainsäädäntö)

Luku 5

Toimeksiannon vaara- ja haittatekijät, turvallisuussuunnittelu ja onnettomuuksiin varautuminen

5.2 Liikenneturvallisuus

Ohje:

Kuvataan palveluntuottajalle asettavat vaatimukset tie-, raide- ja vesiliikenteen turvallisuuden varmistamisen osalta. Mm:

- yhteydenpito liikennekeskukseen, jos työ aiheuttaa haittaa liikenteelle
- liikenteen järjestelyt ja liikennesuunnitelmat

5.3 Varautuminen ja toimintaohjeet vaara- ja onnettomuustilanteita varten

Ohje

Tarkennetaan, mitä varautumistoimenpiteitä toimeksiannossa edellytetään erityisesti vaativissa olosuhteissa työskenneltäessä. Vaativiksi työalueiksi määritellään mm. kalliojyrkänteet, vesistöt, vilkasliikenteiset tiet jne.

5.4 Vahinkotapaukset

Ohje:

Kuvataan toiminta vahinkotapauksissa.

Mahdollisuuksien mukaan vahinkoilmoitukseen pyydetään maanomistajan allekirjoitus.

Ks. myös Maastotietojen hankinta -toimintaohje.

Vahinkotapauksissa on muistettava ottaa myös valokuvia tapahtuneesta.

Valitse VE1, jos vahinkotapauksien menettelystä on ohjeistettu sopimuksessa.

Valitse VE2, jos vahinkotapauksien menettelystä ei ole ohjeistettu sopimuksessa.

Muutokset

- Lukujen järjestys muuttunut (aiemmin 4.5, 4.11, 4.12)
- Ajoneuvojen turvallinen pysäköinti lisätty
- Selkeytetty ja ajantasaistettu sisältöä
- Lisätty vaihtoehtoiset tekstit (VE) vahinkotapauksien menettelyihin

Luku 6

Työmenetelmäkohtaiset turvallisuusvaatimukset ja menettelyohjeet

Väylävirasto
Trafikledsverket

6.1 Maastokatselmukset

Ohje:
Maastokatselmuksia ovat mm. suunnittelun aikaiset maastokäynnit.

6.2 Maastoinventoinnit ja -mittaukset

Ohje:
Maastoinventointeja ja -mittauksia ovat mm. maanteiden varusteinventoinnit, hulevesirakenteiden inventoinnit, päällystevaurioiden inventoinnit, maastomallimittaukset, kaivokartoitukset, luontoselvitykset, arkeologiset inventoinnit.

6.3 Koneellisesti tehtävät maastotyöt

Ohje:
Koneellisesti tehtäviä maastotöitä ovat mm. konekairaustyöt, koneellisesti tehtävät kaivutyöt. Nämä ovat **VNA 205/2009 mukaista työtä**. Tämä turvallisuusohje toimii asetuksen mukaisena turvallisuusasiakirjana sekä turvallisuussääntöinä ja menettelyohjeina. Liikennejärjestelyt tulee suunnitella ja toteuttaa, jos työ aiheuttaa haittaa tai vaaraa tieliikenteelle.

Muutokset

- Lukujen järjestys ja nimi muuttunut (aiemmin 6.1 Maastokatselmukset ja – inventoinnit, maastomittaukset, 6.2 Konekairaustyöt)
- Maastokatselmukset omana kohtana.
- Koneellisesti tehtävät kaivutyöt uutena
- Ohjelaatikoiden tekstejä tuotu asiakirjaan
- Ajoneuvojen turvallinen pysäköinti lisätty
- Väylämuotokohtaisia tekstejä (VE) lisätty

Luku 6

Työmenetelmäkohtaiset turvallisuusvaatimukset ja menettelyohjeet

Väylävirasto
Trafikledsverket

6.4 Kiinteistökatselmukset

Ohje

Kiinteistökatselmuksia ovat mm. maantietoimituksien ulkopuoliset katselmukset.

6.5 Tarkastukset

Ohje:

Tässä kuvataan mm. kalliroleikkauksien, tunnelien, silta-, turvalaite- tai muiden tarkastustöiden turvallisuusvaatimuksia.

6.6 Pinta- ja pohjavesitarkkailut, näytteenotot

Ohje:

Pinta- ja pohjavesitarkkailuita ovat mm. vesinäytteenotot, kaivokartoitukset, pohjaveden korkeuden mittaukset.

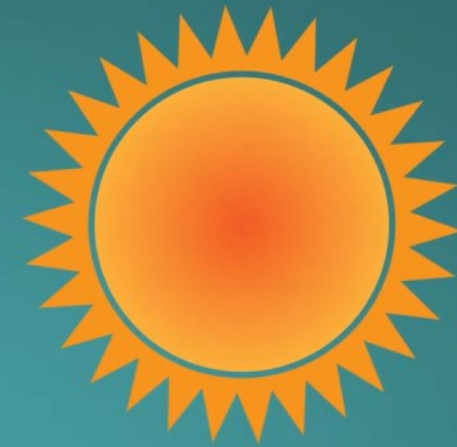
6.7 Puuston poisto

Ohje:

Jätä tämä kohta, jos toimeksianto koskee myös yksittäisten puiden poistoa.

Muutokset

- Lukujen järjestys muuttunut (aiemmin 6.3 – 6.6)
- Ohjelaatikoiden tekstejä tuotu asiakirjaan
- Ajoneuvojen turvallinen pysäköinti lisätty
- Tiellä tehtävissä töissä käytettävien ajoneuvojen näkevöittäminen lisätty
- Väylämuotokohtaisia tekstejä lisätty
- Ohjeviittauksia päivitetty

Kiitos!
Mari ja Risto